

Εποχή του Χαλκού**Τι σκεφτόμαστε;**

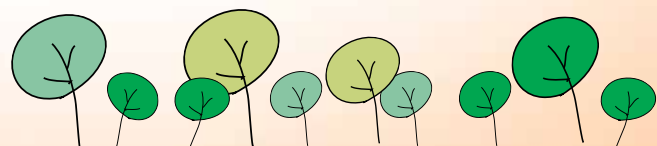
**Τι σκέφτονταν άραγε οι άνθρωποι της Εποχής του Χαλκού;
Τι τους ανησυχούσε, τι τους ενδιέφερε, τι τους ένοιαζε,
τι πίστευαν;**

- Ανακρίνω με τα παιδιά της ομάδας μου τις πηγές που ακολουθούν. Μπορούμε να αφήσουμε στην ομάδα μας τις πηγές ενός παιδιού και να τις παρατηρούμε όλοι και όλες μαζί.
- Συζητούμε με τα παιδιά της ομάδας μου τις πληροφορίες που μας δίνουν οι πηγές για τους ανθρώπους της Εποχής του Χαλκού:
 - Τι τους ανησυχούσε;
 - Τι τους ενδιέφερε;
 - Τι τους ένοιαζε;
 - Τι πίστευαν;
- Σημειώνουμε τις παρατηρήσεις μας, δίπλα από κάθε πηγή.

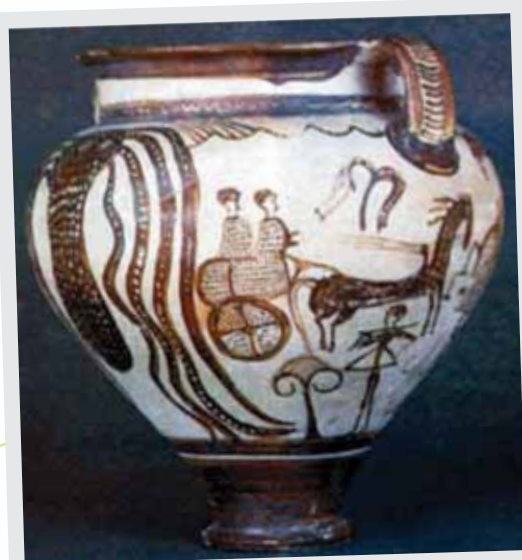
Πηγή 1: Φωτογραφία πήλινου ομοιώματος πλοίου με ναύτες της Εποχής του Χαλκού. Δεν γνωρίζουμε πού βρέθηκε (πιθανότατα από παράνομες ανασκαφές). Σήμερα φυλάγεται στο Μουσείο του Λούβρου, Γαλλία.
Πηγή φωτογραφίας: © Φωτογραφικό Αρχείο, Τμήμα Αρχαιοτήτων Κύπρου.

Εποχή του Χαλκού

Τι σκεφτόμαστε;

Τι σκέφτονταν άραγε οι άνθρωποι της Εποχής του Χαλκού;
 Τι τους ανησυχούσε, τι τους ενδιέφερε, τι τους ένοιαζε,
 τι πίστευαν;

Πηγή 2: Φωτογραφία μυκηναϊκού αγγείου της Εποχής του Χαλκού. Βρέθηκε στην Έγκωμη. Σήμερα το αγγείο φυλάγεται στο Κυπριακό Μουσείο - Λευκωσία.
 Πηγή φωτογραφίας: © Φωτογραφικό Αρχείο, Τμήμα Αρχαιοτήτων Κύπρου.

Πηγή 3: Φωτογραφία από υποβρύχια ανασκαφή σε ναυάγιο πλοίου της Εποχής του Χαλκού που έκανε εμπόριο και με την Κύπρο. Το ναυάγιο βρέθηκε στην περιοχή Ουλουμπουρούν (παράλια σημερινής Τουρκίας)
 Πηγή: <http://sara.theellisschool.org/shipwreck/ulusplash.html>

Πηγή 4: Χάρτης θάλασσας της Μεσογείου την Εποχή του Χαλκού με εικόνες προϊόντων-αντικειμένων τα οποία εξάγονταν από την Κύπρο και εισάγονταν στην Κύπρο (εμπόριο)
 Πηγή: Σχολικό βιβλίο Ιστορίας Ο Άνθρωπος και η Ιστορία του. Από τον πηλό στο μέταλλο, Τάξη Γ', Μέρος Β', Εκδόσεις ΥΑΠ, ΥΠΠ, σσ. 28-29.

Εποχή του Χαλκού**Τι σκεφτόμαστε;**

**Τι σκέφτονταν άραγε οι άνθρωποι της Εποχής του Χαλκού;
Τι τους ανησυχούσε, τι τους ενδιέφερε, τι τους ένοιαζε,
τι πίστευαν;**

Πηγή 5α και 5β: Φωτογραφίες του ίδιου πήλινου ομοιώματος ιερού της Εποχής του Χαλκού. Βρέθηκε στους Βουνούς.
Σήμερα φυλάγεται στο Κυπριακό Μουσείο- Λευκωσία.
(Για περισσότερες πληροφορίες, παρατηρώ τις σσ. 42-43 του σχολικού βιβλίου Ο άνθρωπος και η ιστορία του. Από τον πηλό στο μέταλλο).
Πηγή φωτογραφιών: © Φωτογραφικό Αρχείο, Τμήμα Αρχαιοτήτων Κύπρου.

Πηγή 5β

Εποχή του Χαλκού**Τι σκεφτόμαστε;**

**Τι σκέφτονταν άραγε οι άνθρωποι της Εποχής του Χαλκού;
Τι τους ανησυχούσε, τι τους ενδιέφερε, τι τους ένοιαζε,
τι πίστευαν;**

Πηγή 6α και 6β: Δύο φωτογραφίες του ίδιου πήλινου ομοιώματος σκηνής οργώματος της Εποχής του Χαλκού. Βρέθηκε στους Βουνούς. Σήμερα φυλάγεται στο Κυπριακό Μουσείο - Λευκωσία.
Πηγή φωτογραφιών: © Φωτογραφικό Αρχείο, Τμήμα Αρχαιοτήτων Κύπρου.

Πηγή 6β

Εποχή του Χαλκού**Τι σκεφτόμαστε;**

**Τι σκέφτονταν άραγε οι άνθρωποι της Εποχής του Χαλκού;
Τι τους ανησυχούσε, τι τους ενδιέφερε, τι τους ένοιαζε,
τι πίστευαν;**

Πηγή 7α, 7β, 7γ: Φωτογραφίες του ίδιου πήλινου αγγείου της Εποχής του Χαλκού. Βρέθηκε στον Πύργο. Σήμερα φυλάγεται στο Κυπριακό Μουσείο - Λευκωσία.
Πηγή φωτογραφιών: © Φωτογραφικό Αρχείο, Τμήμα Αρχαιοτήτων Κύπρου.

Πηγή 8: Φωτογραφία πήλινου ειδώλιου γυναίκας της Εποχής του Χαλκού που κρατά στην αγκαλιά της βρέφος. Δε γνωρίζουμε πού βρέθηκε (πιθανότατα από παράνομες ανασκαφές). Σήμερα φυλάγεται στο © Κυπριακό Μουσείο - Λευκωσία.
Πηγή φωτογραφίας: © Φωτογραφικό Αρχείο, Τμήμα Αρχαιοτήτων Κύπρου.

Πηγή 7β

Πηγή 7γ

Εποχή του Χαλκού**Τι σκεφτόμαστε;**

**Τι σκέφτονταν άραγε οι άνθρωποι της Εποχής του Χαλκού;
Τι τους ανησυχούσε, τι τους ενδιέφερε, τι τους ένοιαζε,
τι πίστευαν;**

Πηγή 9: Φωτογραφία μικρού χάλκινου αγάλματος θεάς Αφροδίτης-Αστάρτης της Εποχής του Χαλκού. Βρέθηκε στα τείχη (Προμαχώνα) της Λευκωσίας. Σήμερα φυλάγεται στο Κυπριακό Μουσείο - Λευκωσία.

Πηγή 10: Φωτογραφία μικρού χάλκινου αγάλματος του Κερασφόρου (αυτού δηλαδή που φέρει κέρατα) Θεού της Εποχής του Χαλκού. Βρέθηκε στην Έγκωμη. Σήμερα φυλάγεται στο Κυπριακό Μουσείο - Λευκωσία.

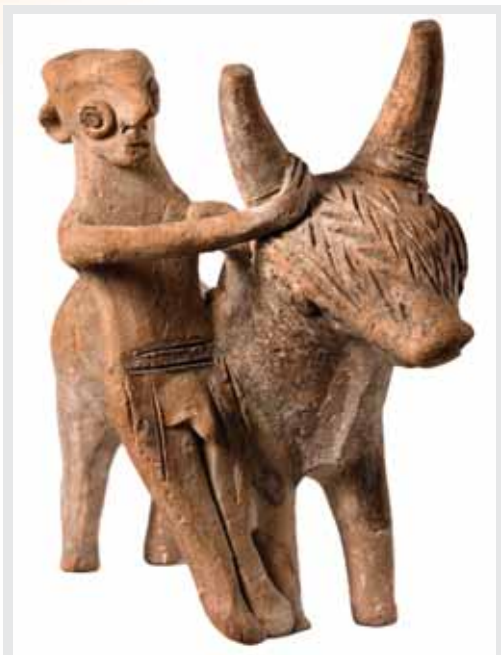
Πηγή 11: Φωτογραφία μικρού χάλκινου αγάλματος θεού που πατά πάνω σε τάλαντο της Εποχής του Χαλκού. Βρέθηκε στην Έγκωμη. Σήμερα φυλάγεται στο Κυπριακό Μουσείο - Λευκωσία.

Πηγή 12: Φωτογραφία πήλινου ομοιώματος ιερού της Εποχής του Χαλκού. Δε γνωρίζουμε πού βρέθηκε, πιθανότατα στο Μαρκί. Σήμερα φυλάγεται στο Κυπριακό Μουσείο - Λευκωσία.

Εποχή του Χαλκού**Τι σκεφτόμαστε;**

**Τι σκέφτονταν άραγε οι άνθρωποι της Εποχής του Χαλκού;
Τι τους ανησυχούσε, τι τους ενδιέφερε, τι τους ένοιαζε,
τι πίστευαν;**

Πηγή 13: Φωτογραφία πήλινου ομοιώματος ταύρου με άνθρωπο να τον κρατά από το κέρατο της Εποχής του Χαλκού. Βρέθηκε στο Καζάφани. Σήμερα φυλάγεται στο Κυπριακό Μουσείο - Λευκωσία.

Πηγή 14: Φωτογραφία ασημένιας κούπας με διακόσμηση από ταύρους, ζωγραφισμένους με χρυσάφι και νιέλο της Εποχής του Χαλκού. Βρέθηκε στην Έγκωμη. Σήμερα το αγγείο φυλάγεται στο Κυπριακό Μουσείο - Λευκωσία.

Πηγή 15: Φωτογραφία χάλκινου υποστάτη (το χρησιμοποιούσαν για να τοποθετούν αντικείμενα πάνω) της Εποχής του Χαλκού. Σε όλες τις πλευρές υπάρχει στο πάνω μέρος διακόσμηση με ταύρο να επιτίθεται σε γύπα, στο κέντρο ταύρο να ορμά εναντίον λιονταριού και στο κάτω μέρος ταύρο να επιτίθεται σε γύπα. Δεν γνωρίζουμε τον χώρο ανασκαφής του. Σήμερα φυλάγεται στο Κυπριακό Μουσείο - Λευκωσία.

Πηγή 16: © Φωτογραφία λαβής (χερουλιού) καθρέφτη από ελεφαντόδοντο της Εποχής του Χαλκού. Το πάνω πίσω μέρος είναι διακοσμημένο με πολεμιστή που φορεί κοντό ένδυμα και κρατά από τη χείτη του ένα λιοντάρι, σηματοδύοντας το με μαχαίρι. Βρέθηκε στην Παλαίπαφο. Σήμερα φυλάγεται στο Κυπριακό Μουσείο - Λευκωσία.

Πηγή φωτογραφιών: © Φωτογραφικό Αρχείο, Τμήμα Αρχαιοτήτων Κύπρου.

Εποχή του Χαλκού**Τι σκεφτόμαστε;**

**Τι σκέφτονταν άραγε οι άνθρωποι της Εποχής του Χαλκού;
Τι τους ανησυχούσε, τι τους ενδιέφερε, τι τους ένοιαζε,
τι πίστευαν;**

Πηγή 17α και 17β: Φωτογραφίες του ίδιου κωνικού αγγείου (ρυτού) από φαγεντιανή, το οποίο είναι καλυμμένο με σμάλτο, της Εποχής του Χαλκού. Η αίγα, οι ταύροι και τα άνθη θυμίζουν τον τρόπο που ζωγραφίζουν οι Μυκηναίοι τα αγγεία τους. Οι πολεμιστές είναι ζωγραφισμένοι με τον τρόπο που ζωγράφιζαν οι Σύριοι τους πολεμιστές στα αγγεία. Έχει ύψος 27 εκ. Βρέθηκε στο Κίτιο.
Σήμερα φυλάγεται στο Κυπριακό Μουσείο - Λευκωσία.
Πηγή φωτογραφιών: © Φωτογραφικό Αρχείο, Τμήμα Αρχαιοτήτων Κύπρου.

Πηγή 17β

Εποχή του Χαλκού**Τι σκεφτόμαστε;**

**Τι σκέφτονταν άραγε οι άνθρωποι της Εποχής του Χαλκού;
Τι τους ανησυχούσε, τι τους ενδιέφερε, τι τους ένοιαζε,
τι πίστευαν;**

Πηγή 18: © Φωτογραφία πήλινης κούπας της Εποχής του Χαλκού με προτομές ταύρων και άλλων ζώων. Ύψος: 18,2 εκ. Βρέθηκε σε τάφο στους Βουνούς. Σήμερα φυλάγεται στο © Κυπριακό Μουσείο - Λευκωσία.

Πηγή 19: © Φωτογραφία με μικρά, πήλινα ζωόμορφα αγγεία (ασκούς) της Εποχής του Χαλκού. Δεν γνωρίζουμε πού βρέθηκαν (πιθανότατα από παράνομες ανασκαφές). Σήμερα φυλάγεται στο © Κυπριακό Μουσείο - Λευκωσία.

Εποχή του Χαλκού

Τι σκεφτόμαστε;

Τι σκέφτονταν άραγε οι άνθρωποι της Εποχής του Χαλκού;
Τι τους ανησυχούσε, τι τους ενδιέφερε, τι τους ένοιαζε,
τι πίστευαν;

Πηγή 20: Φωτογραφία χρυσού κοσμήματος που μοιάζει πολύ με αυτά που έφτιαχναν στην Αίγυπτο. Είναι φτιαγμένο από χάντρες σε σχήμα λωτών, καλύκων και πετάλων. Από το βιβλίο: Καραγιώργη, Β. (2004). Το Ίδρυμα Α.Γ. Λεβέντη και οι συλλογές Κυπριακών Αρχαιοτήτων στα μουσεία του εξωτερικού. Αθήνα: Εκδόσεις Καπόν, σ. 62.

Πηγή 21: Φωτογραφία περιδέρας με οκτώσχημες ασπίδες της Εποχής του Χαλκού. Βρέθηκε σε τάφο, στην Έγκωμη. Σήμερα το αγγείο φυλάγεται στο Κυπριακό Μουσείο - Λευκωσία.

Πηγή 22α, 22β και 22γ: Φωτογραφίες σκουλαρικών, βραχιολιού, δακτυλιδιού από χρυσό της Εποχής του Χαλκού. Βρέθηκαν σε τάφο στην Έγκωμη. Σήμερα το αγγείο φυλάγεται στο Κυπριακό Μουσείο - Λευκωσία.

Πηγή 22β

Πηγή 22γ

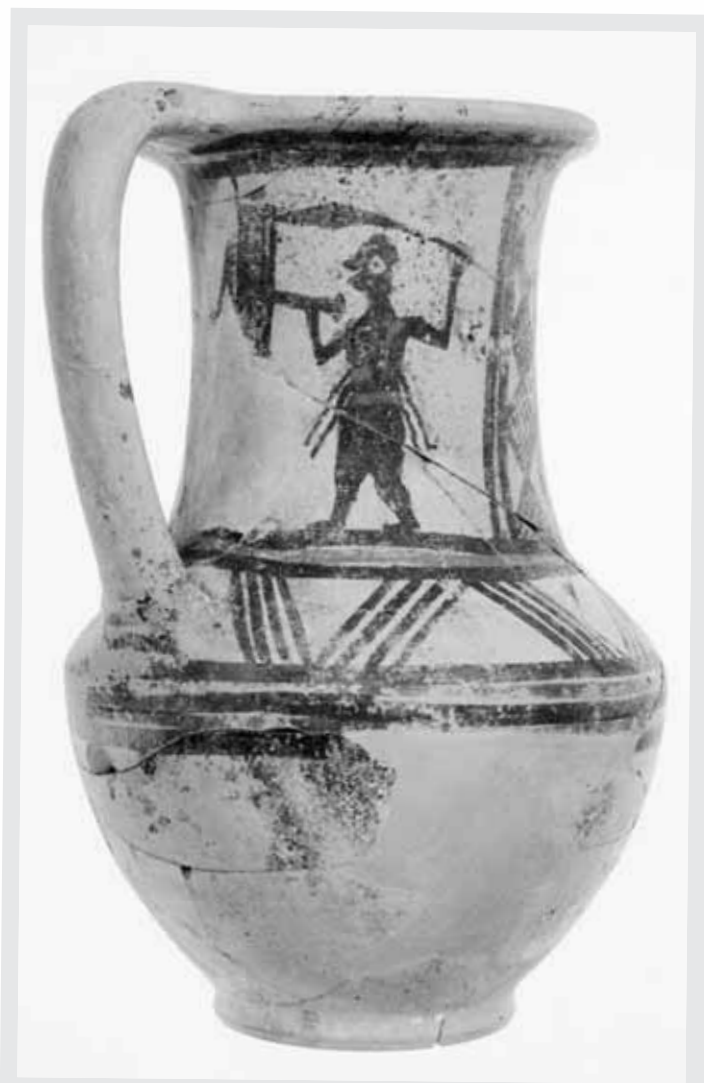
Πηγή φωτογραφιών: © Φωτογραφικό Αρχείο, Τμήμα Αρχαιοτήτων Κύπρου.

Εποχή του Χαλκού**Τι σκεφτόμαστε;**

**Τι σκέφτονταν άραγε οι άνθρωποι της Εποχής του Χαλκού;
Τι τους ανησυχούσε, τι τους ενδιέφερε, τι τους ένοιαζε,
τι πίστευαν;**

Πηγή 23: Φωτογραφία χάλκινων εργαλείων (λαβίδα, αδράχτι, βελόνα, σπάτουλα) της Εποχής του Χαλκού. Δεν γνωρίζουμε πού βρέθηκαν (πιθανότατα από παράνομες ανασκαφές). Σήμερα το αγγείο φυλάγεται στο Κυπριακό Μουσείο - Λευκωσία

Πηγή 24: Φωτογραφία πήλινου αγγείου. Στο πήλινο αγγείο διακρίνεται πολεμιστής με τα όπλα του. Βρέθηκε στην περιοχή της Δρομολαξιάς. Σήμερα φυλάγεται στο Κυπριακό Μουσείο-Λευκωσία.

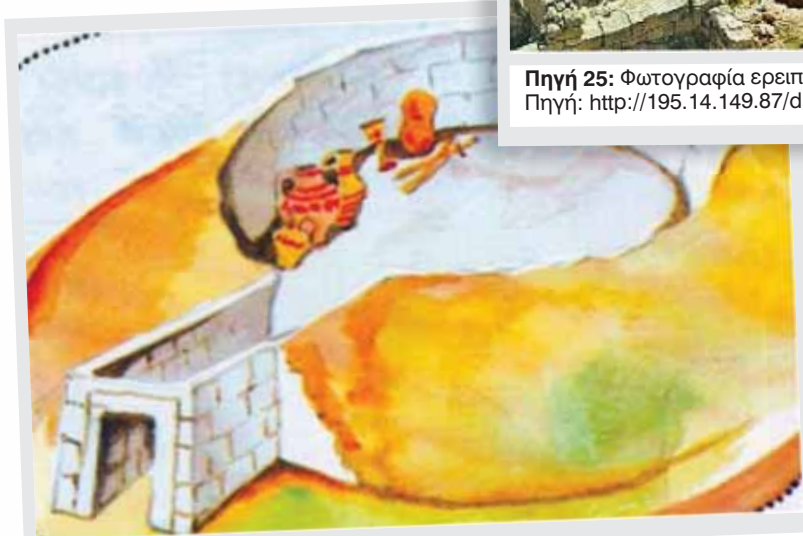

Εποχή του Χαλκού**Τι σκεφτόμαστε;**

**Τι σκέφτονταν άραγε οι άνθρωποι της Εποχής του Χαλκού;
Τι τους ανησυχούσε, τι τους ενδιέφερε, τι τους ένοιαζε,
τι πίστευαν;**

Πηγή 25: Φωτογραφία ερειπίων της πόλης της Έγκωμης.
Πηγή: <http://195.14.149.87/directory/printable-topic.rx?tid=69880>

Πηγή 26: Εικόνα θολωτού τάφου από την Έγκωμη. Σχολικό βιβλίο *Ο Άνθρωπος και η Ιστορία του. Από τον πηλό στο μέταλλο, Τάξη Γ΄, Μέρος Β΄*, Εκδόσεις ΥΑΠ, ΥΠΠ, σ. 92.

Αξιολόγηση του τρόπου που εργαστήκαμε

- Ανακρίναμε ξεχωριστά την κάθε πηγή;
- Φέραμε στο μυαλό, όλες τις πηγές μαζί;
- Συζητήσαμε με τα παιδιά της ομάδας μου τις πληροφορίες που μας έδωσαν οι πηγές για το τι σκέφτονταν οι άνθρωποι της Εποχής του Χαλκού;
 - Τι τους ανησυχούσε;
 - Τι τους ενδιέφερε;
 - Τι τους ένοιαζε;
 - Τι πίστευαν;
- Σημειώσαμε τις παρατηρήσεις μας;
- Πώς θα παρουσιάσουμε στα άλλα παιδιά τα συμπεράσματά μας;

Εποχή του Χαλκού**Τι σκεφτόμαστε;**

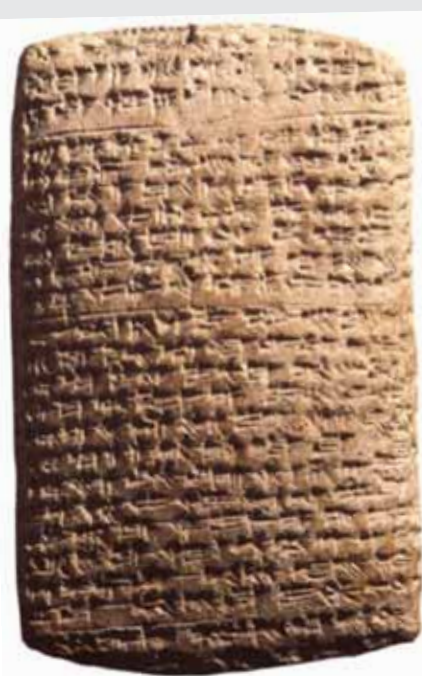
Πώς επικοινωνούσαν οι άνθρωποι της Εποχής του Χαλκού, πώς έδειχναν, πώς παρουσίαζαν αυτά που σκέφτονταν και πίστευαν;

Τι μας λένε τα ευρήματα αυτά για το πώς εξέφραζαν τις σκέψεις τους και πώς επικοινωνούσαν τις ιδέες τους οι άνθρωποι της Εποχής του Χαλκού;

- Ανακρίνουμε ξεχωριστά την κάθε πηγή που ακολουθεί, καθώς και τις πηγές που μελετήσαμε στο προηγούμενο μάθημα.
- Συζητούμε με τα παιδιά της ομάδας μου τις πληροφορίες που μας δίνουν για το πώς εξέφραζαν και επικοινωνούσαν τις ιδέες και τα πιστεύουν οι άνθρωποι της Εποχής του Χαλκού.
- Σημειώνουμε τις παρατηρήσεις μας.

Πηγή 27: Φωτογραφία που παρουσιάζει: κομμάτι από πήλινη πινακίδα με σφηνοειδή γραφή και γραφίδα από οστό (κόκαλο). Πριν ψηθεί η πινακίδα, χάραζαν με τη γραφίδα τα σύμβολα της γραφής στον πηλό. Βρέθηκαν στην Έγκωμη. Σήμερα φυλάγονται στο Κυπριακό Μουσείο- Λευκωσία. Πηγή φωτογραφίας: © Φωτογραφικό Αρχείο, Τμήμα Αρχαιοτήτων Κύπρου.

Πηγή 28: Φωτογραφία μιας από τις 382 πήλινες πινακίδες. Οι αρχαιολόγοι τις ονόμασαν Πινακίδες της Τελ-ελ-Αμάρνα από την πεδιάδα της Τελ-ελ-Αμάρνα όπου βρέθηκαν, έναν σημαντικό αρχαιολογικό χώρο της Αιγύπτου στην ανατολική όχθη του Νείλου. Ιστοσελίδα φωτογραφίας: http://en.wikipedia.org/wiki/Amarna_letters

Αξιολόγηση του τρόπου που εργαστήκαμε

- Ανακρίναμε, ξανά, ξεχωριστά την κάθε πηγή;
- Συζητήσαμε με τα παιδιά της ομάδας μου τις πληροφορίες που μας έδωσαν οι πηγές για το πώς εξέφραζαν και επικοινωνούσαν οι άνθρωποι της Εποχής του Χαλκού;
- Σημειώσαμε τις παρατηρήσεις μας;
- Πώς θα παρουσιάσουμε στα άλλα παιδιά τα συμπεράσματά μας;

Εποχή του Χαλκού

Τι σκεφτόμαστε;

Μελετώντας τις αρχαίες γραφές
Ένα άλυτο μυστήριο

Δίσκος της Φαιστού
<http://el.wikipedia.org>

Εποχή του Χαλκού**Τι σκεφτόμαστε;****Μελετώντας τις αρχαίες γραφές
Ένα άλυτο μυστήριο**

1. Συλλέγουμε με τη βοήθεια της γραπτής πηγής που ακολουθεί πληροφορίες για το αντικείμενο και τις σημειώνουμε στον πίνακα:

Τόπος ανακάλυψης του δίσκου	
Ημερομηνία ανακάλυψης	
Τόπος φύλαξης (μουσείο)	
Σχήμα	
Μέγεθος	
Υλικό κατασκευής	
Διακόσμηση	

Ιερογλυφικά

- Οι Κρήτες ήταν οι πρώτοι από τους κατοίκους της Ελλάδας που χρησιμοποίησαν τη γραφή.
- Στη Φαιστό της **Κρήτης** ανακαλύφθηκε ένας δίσκος γραμμένος με ιερογλυφική γραφή. Έγινε γνωστός ως ο **Δίσκος της Φαιστού**.
- Ο δίσκος ανακαλύφθηκε στο Μινωικό παλάτι της Φαιστού, στις 3 Ιουνίου 1908 από τον Ιταλό αρχαιολόγο Λουίτζι Περνιέ.
- Σήμερα βρίσκεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου στην Κρήτη.
- Ο δίσκος είναι φτιαγμένος από πηλό.
- Η μέση διάμετρός του είναι 16 εκατοστά και το πάχος του 2.1 εκατοστά.
- Στις δύο όψεις του βρίσκονται 45 διαφορετικά σύμβολα, όπως ανθρώπινες μορφές, ψάρια, πουλιά, φυτά κ.ά.
- Συνολικά υπάρχουν 241 σύμβολα, 122 στην πρώτη πλευρά και 119 στη δεύτερη. Τα σύμβολα είναι χωρισμένα σε ομάδες με τη χρήση μικρών γραμμών.

Εποχή του Χαλκού

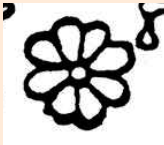
Τι σκεφτόμαστε;

Μελετώντας τις αρχαίες γραφές Ένα άλυτο μυστήριο

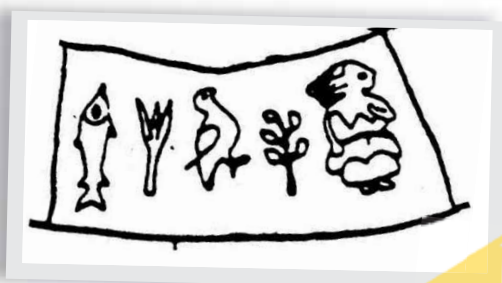
2. Επιλέγουμε, σχεδιάζουμε, εξηγούμε:

- Επιλέγουμε συγκεκριμένα σύμβολα από τον Δίσκο της Φαιστού.
- Σχεδιάζουμε το κάθε σύμβολο που επιλέξαμε στον πίνακα που ακολουθεί
- Δίπλα από το κάθε σύμβολο σημειώνουμε την πιθανή ερμηνεία του. (Μπορούμε να δώσουμε περισσότερες από μια πιθανές ερμηνείες για κάθε σύμβολο).

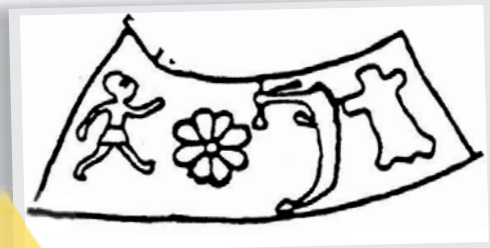
Σύμβολο	Ερμηνεία
	Ίσως να συμβολίζει την Άνοιξη ή μπορεί να συμβολίζει ...

3. Προσπαθούμε να μεταφράσουμε τις πιο κάτω «προτάσεις» από τον δίσκο της Φαιστού...

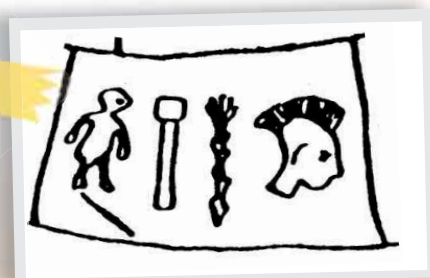
.....

.....

.....

.....

.....

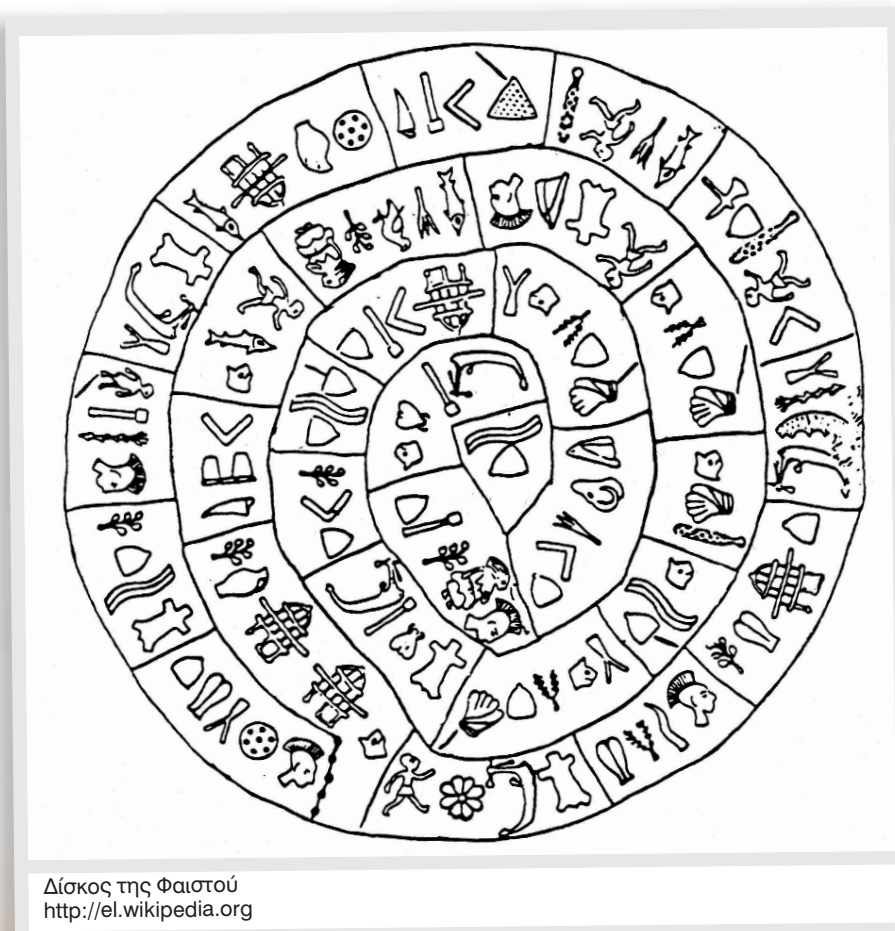
.....

Εποχή του Χαλκού**Τι σκεφτόμαστε;****Μελετώντας τις αρχαίες γραφές
Ένα άλυτο μυστήριο****4. Μελετούμε και συζητούμε**

- Τι άραγε να γράφει το κείμενο στο δίσκο της Φαιστού;
- Μαζεύουμε πληροφορίες από την πηγή «Προσπάθειες αποκρυπτογράφησης».
- Έχουμε στο μυαλό τις δικές μας ερμηνείες.

Προσπάθειες αποκρυπτογράφησης

- Ο δίσκος έχει κεντρίσει τη φαντασία πολλών αρχαιολόγων, επαγγελματιών και μη, και έχουν γίνει αρκετές προσπάθειες αποκρυπτογράφησης του.
- Έχουν προταθεί πάρα πολλές ερμηνείες του κειμένου του, όπως ότι πρόκειται για προσευχή, για τη διήγηση μίας ιστορίας, για ένα γεωμετρικό θεώρημα, για ημερολόγιο κ.α.. Κανείς όμως μέχρι σήμερα δεν κατάφερε να αποκρυπτογραφήσει στον δίσκο της Φαιστού. Εμείς μπορούμε;

Εποχή του Χαλκού**Τι σκεφτόμαστε;****Μελετώντας τις αρχαίες γραφές
Ένα άλυτο μυστήριο**

Παρατηρούμε τα συστήματα γραφής που ακολουθούν. Εντοπίζουμε διαφορές και ομοιότητες ανάμεσα στον δίσκο της Φαιστού και τα άλλα συστήματα Γραφής.

Ιερογλυφικά

Τα ιερογλυφικά χρησιμοποιήθηκαν στην **αρχαία Αίγυπτο** από την Εποχή του Χαλκού μέχρι την Ελληνιστική Εποχή.

Πηγή φωτογραφίας:

<http://sgtogias.tripod.com/page030.html>

Φοινικικό αλφάβητο

- Πολύ αργότερα, πρώτοι από όλους, οι Φοίνικες χώρισαν την κάθε λέξη σε ήχο κι έτσι επινόησαν τα γράμματα.
- Το Φοινικικό αλφάβητο είχε 22 γράμματα.

Εποχή του Χαλκού**Τι σκεφτόμαστε;****Μελετώντας τις αρχαίες γραφές
Ένα άλυτο μυστήριο****Κυπρο-μινωική γραφή (Εποχή του Χαλκού)**

- Αυτή η γραφή βρέθηκε χαραγμένη πάνω σε πήλινες πινακίδες στις ανασκαφές της αρχαίας πολιτείας της Έγκωμης.
- Οι Κύπριοι πιθανότατα να δανείστηκαν αυτό το σύστημα γραφής από τους Κρήτες.
- Για να γράψουν χρησιμοποιούσαν κοκάλινες γραφίδες, οι οποίες είχαν το ένα μέρος αιχμηρό, για να το πιέζουν στον πηλό και το άλλο μέρος πλακωτό, για να σβήνουν τα λάθη. Τέτοιες γραφίδες βρέθηκαν στην Έγκωμη, στο Κίτιο και στην Παλαίπαφο.
- Όταν τελείωναν το κείμενό τους, έψηναν την πινακίδα σε φούρνο.
- **Η Κυπρο-μινωική γραφή μέχρι σήμερα δεν έχει αποκρυπτογραφηθεί.**

Πηγή: Φωτογραφικό Αρχείο, Τμήμα Αρχαιοτήτων Κύπρου

Εποχή του Χαλκού**Τι σκεφτόμαστε;****Μελετώντας τις αρχαίες γραφές
Ένα άλυτο μυστήριο****Κυπρο-συλλαβική γραφή (Από την Εποχή του Χαλκού μέχρι την
Ελληνιστική Εποχή)**

- Η Κυπρο-συλλαβική γραφή αποτελείται από 55 σύμβολα. Θα μάθουμε περισσότερα για αυτή τη γραφή στην τετάρτη τάξη.
- Λέγεται έτσι, γιατί κάθε σύμβολο είναι μια συλλαβή.
- Τα περισσότερα κείμενα που έχουν βρεθεί είναι γραμμένα από τα δεξιά προς τα αριστερά.

Ελληνικό αλφάβητο (200 π.Χ. – Σήμερα)

- Εκείνη την περίοδο οι αρχαίοι Έλληνες που έκαναν εμπόριο με τους Φοίνικες, διαπίστωσαν ότι το αλφάβητο είναι μια πολύ καλή ιδέα και το δανείστηκαν.
- Το προσαρμόσαν στη δική τους γλώσσα για να τους ταιριάζει καλύτερα, πρόσθεσαν τα φωνήεντα κι έτσι ήταν πια πολύ εύκολο να διαβάσουν και να επικοινωνήσουν μεταξύ τους.
- Το Ελληνικό αλφάβητο το έφερε στην Κύπρο, ο βασιλιάς της Σαλαμίνας, Ευαγόρας. Περισσότερα για αυτά θα μάθουμε στις επόμενες τάξεις του σχολείου.